Presentatie gemeenteraad
Eijsden Margraten 14 november 2023

Agenda

- Voorstellen
- Opdracht / achtergrondinformatie
- Veranderende rol bibliotheken
- Zorgplicht
- Wat is de SPUK-regeling robuuste bibliotheek?
- Doorlopen proces met gemeenten en SHB
- Uitkomsten enquête herijking bibliotheekwerk (gemeente)
- Voorbeeld programma ontwikkeling basisvaardigheden
- Hoe nu verder? Procesverloop
- Vragen

Bibliotheekfunctie bij wet verankerd in WSOB

Wettelijke kerntaken van de bibliotheek:

- Kennis en informatiecentrum
- Lezen en literatuur
- Educatie en ontwikkeling
- Ontmoeting en debat
- Kennismaken met kunst en cultuur (doel en middel)

Veranderende rol van bibliotheken

Transitie:

Van uitleenbibliotheek naar sociaal maatschappelijke en programmerende bibliotheek: ontmoetingsplekken waar je kunt leren, kennis kunt halen en brengen, elkaar kunt ontmoeten en geïnspireerd kunt raken.

Context:

Invulling van deze rol in elke gemeente is afhankelijk van historie, infrastructuur en (aantal/soorten) samenwerkende partners

Ontschotting beleidsvelden in elke gemeente:

Vraagstukken vanuit sociaal domein / onderwijs(achterstanden), zorg, kansengelijkheid / kunst en cultuur etc

KLANTEN SERVICE
GRAND CAFÉ BLAAK

Wettelijke zorg*plicht* voor alle gemeenten tav. Bibliotheekfunctie (motie Mohandis)

1. Op gemiddeld 3,2 km afstand realiseren van een **volwaardig bibliotheekgebouw**, zodat alle functies gerealiseerd kunnen worden (zie hieronder).

2. Transitie realiseren van een uitleenbibliotheek naar een maatschappelijke programmerende bieb

3. Voldoen aan *alle* wettelijke kerntaken van de bibliotheek:

- Kennis en informatiecentrum :uitbreiding IDO / belastingspreekuur etc.
- Lezen en literatuur: uitleen / leeskring / schrijversbezoek / campagnes / schrijfwerkplaats etc
- Educatie, participatie en ontwikkeling:
  - 3.Basisvaardigheden: Taalhuis / DigiTaalhuis / pos gezondheid
  - 4.Structurele leesbevordering onderwijs en kinderopvang / mediawijsheid / burgerschap
- Ontmoeting en debat: activiteitenprogramma's, bv haak- en brei-café's / eenzaamheid / discussiebijeenkomsten etc., dialoogtafels, politieke debatavonden etc.
- Kennismaken met kunst en cultuur: lezingen en presentaties / tentoonstellingen / concerten / films / workshops etc. / erfgoedbijeenkomsten

SPUK-regeling gemeenten

- Constatering dat veel bibliotheken in het land nog niet voldoen
- Constatering dat gemeenten deze verdere ontwikkeling niet altijd zelf kunnen financieren
- Constatering dat aantal gemeenten voor grotere opgaven staan dan andere gemeenten (onderwijsachterstanden / laaggeletterdheid / lage sociaal economische status)
- Via puntentelling heeft een aantal gemeenten prioriteit gekregen. Eijsden Margraten heeft bezwaar aangetekend tegen afwijzing en vraagt in november opnieuw de subsidie aan
- Rijk biedt financiële ondersteuning bij dit ontwikkeltraject en ontwikkeling van aantal programmalijnen, mits gemeente subsidie aanvraagt en 20% co-financiert
- Samen met de andere gemeenten biedt dit de mogelijkheid om dienstverlening uit te breiden in en met de bibliotheek met vele partners (onderwijs / sociaal domein / cultuur)

Proces om te komen tot aanvraag SPUK-subsidie en ontwikkelopdracht

1. Beschrijven gezamenlijke maatschappelijke opgaven in de drie gemeenten als leidraad voor ontwikkeling programma's bibliotheek
2. Analyse maken van huidige invulling programmalijnen en noodzakelijke ontwikkeling richting zorgplicht
3. Komen tot keuzen voor programma-ontwikkeling
4. Verwerken bovenstaande in SPUK-aanvraag

Maatschappelijke opgaven in de gemeente

Prioriteiten in wettelijke kerntaken

Eijsden margraten	
leesbevordering in het onderwijs	werken aan basisvaardigheden
informatievoorziening en ondersteuning digitale overheidsvragen	kennismaken kunst en cultuur
aandacht ontmoeting en debat	
uitleenfunctie / aandacht lezen en literatuur	

Doelgroepen

Jeugd

Hieronder vallen kinderen in de leeftijd van 0 – 12 jaar (tot eventueel 18 jaar). Daarbij scharen zij ook jonge kinderen en hun ouders, de kinderopvang, peuteropvang en basisscholen en de schoolgaande jeugd.

Kwetsbare burgers

Hoe verschillend de behoeften ook zijn, men geeft aan dat men extra aandacht wil besteden aan een grote groep kwetsbare burgers. Het betreft inwoners die niet taal- of digitaal vaardig zijn, of een afstand tot de arbeidsmarkt hebben, kwetsbare vrouwen en jonge moeders, ouderen, statushouders, werkzoekenden en mensen met een beperking die ondersteuning nodig hebben. Een toegesneden programma op maat voor elke doelgroep door de bibliotheek en haar samenwerkingspartners vindt men van belang om ervoor te zorgen dat ook deze inwoners van de gemeente kunnen (blijven) meedoen in de samenleving.

Maatschappelijke en cultureel geïnteresseerde burgers

Onder deze doelgroep vallen de vaak hoger opgeleide burgers voor wie het van belang is om in de eigen kern ook samen te komen, te spreken over maatschappelijke onderwerpen, geïnspireerd te raken en informatie te ontvangen over vele thema's. Het betreft maatschappelijk en cultureel geïnteresseerden, verenigingen, liefhebbers van boeken en literatuur, dagelijkse passanten voor krant en tijdschriften, geëngageerde jong volwassenen. Men vindt het van belang om ook deze doelgroepen aan zich te blijven binden en met interessante en passende programmering (eventueel in samenwerking met het culturele veld) de leefbaarheid in de kernen overeind te houden.

Beeld enquête herijkingsonderzoek

Activiteiten

Wat doet u wel eens in uw vrije tijd? *Top 3*

Boeken lezen: **78%**

Tentoonstellingen/exposities: **38%**

Film in filmhuis bekijken: **35%**

Vindt u dat er genoeg voorzieningen zijn in gemeente Eijsden-Margraten om dit te doen?

Nee, te weinig: **43%** Ja: **27%** Nee, te veel: **0%** Weet ik niet/geen mening: **30%**

Bibliotheek

Gaat u wel eens naar de bibliotheek?

Ja: **54%**

Nee: **46%**

Wat wilt u meer zien in een bibliotheek? *Top 3*

Tentoonstellingen/ exposities: **35%**

Cursussen/trainingen: **35%**

Workshops: **34%**

Bibliotheek van de Toekomst

De bibliotheek verandert en gaat zich vernieuwen. Het is straks niet meer alleen een plek voor het lenen van boeken. Maar ook een plek waar mensen elkaar kunnen ontmoeten, leren, ontspannen en groeien. Dit wordt de bibliotheek van de toekomst genoemd.

Spreekt de bibliotheek van de toekomst u aan?

Ja: **50%** Misschien: **25%** Nee: **6%** Weet ik niet/geen mening: **18%**

Wat spreekt u het meeste aan? *Top 3*

Een bieb combineren met...

...horeca om andere mensen te ontmoeten: **35%**

...inspirerende ruimte zodat je er graag komt: **29%**

...lezingen en cursussen om nieuwe dingen te leren: **20%**

Wat heeft u het liefst? *Twee grootste voorkeuren*

35%: Eén hoofdlocatie voor de bibliotheek die een soort cultuurhuis is, waarbij alles wordt aangeboden (uitlenen van boeken, afdeling voor kinderen, lezingen, cursussen).

31%: Twee gemiddeld grote locaties met afdeling voor kinderen. Cultuur en ontwikkeling activiteiten worden misschien daarnaast op andere locaties aangeboden.

Digitale bibliotheek

De fysieke bibliotheek van de toekomst is een bibliotheek waar iemand daadwerkelijk naartoe kan gaan. De digitale bibliotheek van de toekomst is een online platform; een bibliotheek die vanuit huis online te bezoeken is. Dit is een aanvulling op de fysieke bibliotheek.

Wat vindt u van een digitale bibliotheek als aanvulling op de fysieke bibliotheek?

(Heel) goed idee: **64%** Geen goed/geen slecht idee: **16%** (Heel) slecht idee: **9%** Weet ik niet/geen mening: **10%**

Zou u gebruik maken van een digitale bibliotheek?

Ja: **37%**

Misschien: **25%**

Nee: **22%**

Weet ik niet/geen mening: **16%**

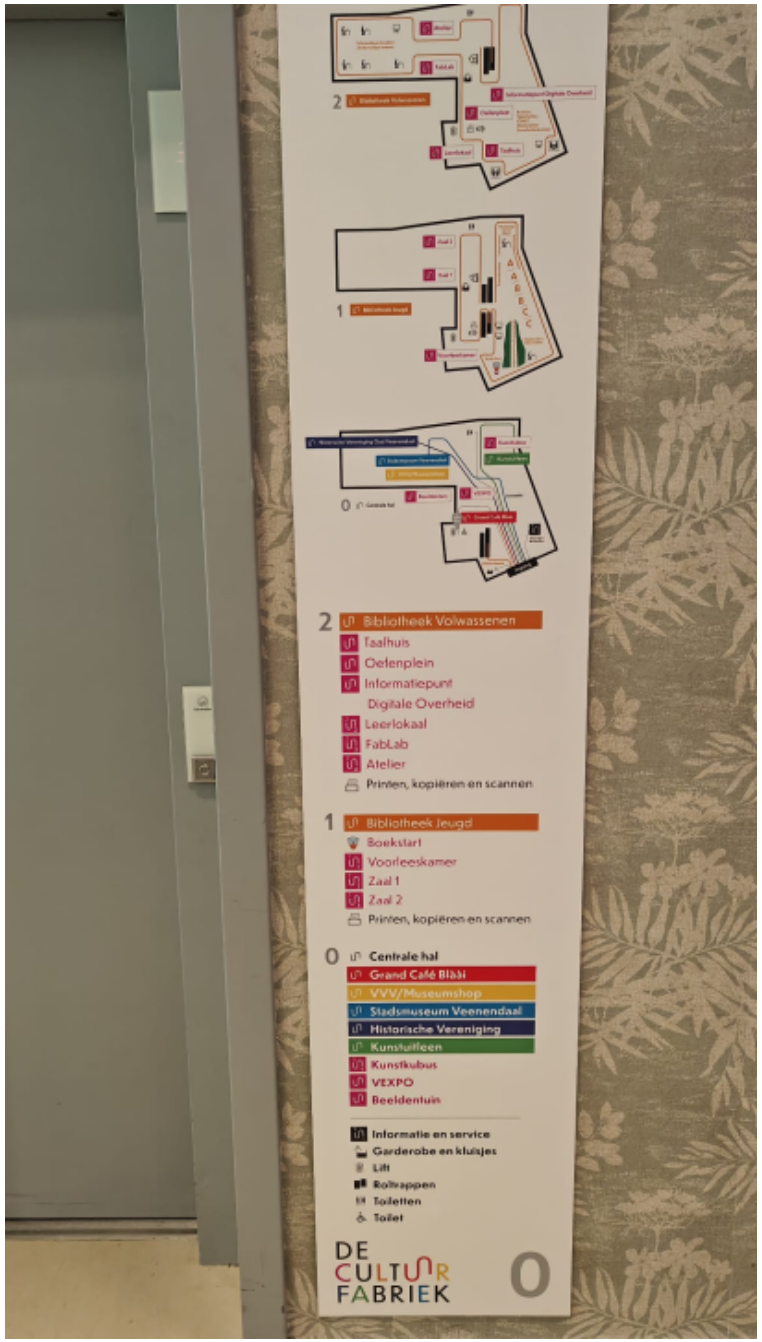
Hoe reist u het liefst naar de bibliotheek van de toekomst? *Top 3*

Fiets: **49%**

Lopend: **24%**

Auto: **14%**

DE CULTUURFABRIEK

2 Bibliotheek Volwassenen
Taalhuis
Oefenplein
Informatiepunt
Digitale Overheid
Leerlokaal
FabLab
Atelier
Printen, kopiëren en scannen
1 Bibliotheek Jeugd
Boekstart
Voorleeskamer
Zaal 1
Zaal 2
Printen, kopiëren en scannen
0 Centrale hal
Grand Café Blàà
VVV/Museumshop
Stadsmuseum Veenendaal
Historische Vereniging
Kunstuitleen
Kunstkubus
VEXPO
Beeldentuin
Informatie en service
Garderobe en kluisjes
Lift
Roltrappen
Toiletten
Toilet
DE CULTUUR FABRIEK
0

Programma ontwikkeling bibliotheekvestigingen

1. KINDEREN: Doorgaande lees- en medialijn thuis, in onderwijs en opvang
2. VOLWASSENEN: Taalontwikkeling bij zowel autochtone als allochtone inwoners
3. JONGEREN/VOLWASSENEN: Ontwikkelen van digitale vaardigheden
4. JONGEREN/VOLWASSENEN: Ondersteunen van burgers bij digitale diensten en informatie van de overheid
5. JONGEREN/VOLWASSENEN: Inspirerend cultureel en maatschappelijke programma

Voorbeeld programma ontw. basisvaardigheden

Kennis en informatie opdoen
- Zelf vaardigheden leren

Belastingdienst
soc. raadslieden
Jurist

Bibliotheek/
Digitaalhuis/
IDO / IOP
Seniorweb

Sportverenigingen
Sportscholen
Diëtisten
GGD
Huisartsen
Alzheimervereniging
Zorgcentra
Consultatiebureau
Gezondheidscentra
Yoga-scholen

Bibliotheek/
Taalhuis
Vista college

Voedselbank

Schuldhulpmaatjes

Stichting Leergeld

Gemeente

Woningbouwcoöperatie

Hoe nu verder?

1. Gemeenten verlenen opdracht aan SHB met helder gedefinieerde resultaten
2. Gemeenten zoeken externe partner, die regie voert op proces, programma- ontwikkeling en resultaten
3. SHB voert opdracht uit binnen gestelde subsidievoorwaarden en draagt zorg voor aanlevering verantwoordingscijfers
4. Gemeente legt verantwoording af bij het rijk voor verkregen subsidie
5. Raad wordt tussentijds geïnformeerd over ontwikkeling van programmalijnen richting de zorgplicht

Vragen?